

De col·laboració

Divagacions arbitràries

entorn de l'article: «Quan desapareixerà el curanderisme?»,
del company Tost i Punyet

per

D. RECASENS

Al Dr. Puig i Sais

No crec que els pobles de raça llatina siguin més supersticiosos que els altres. Tots els pobles en són prou, de supersticiosos. I el pitjor és que, segons la meua manera de veure, una de les coses més difícils de combatre, és precisament la superstició humana.

La superstició es basa en la paradoxa que l'home admet més fàcilment com a bones les qüestions que no entèn, i com més inintel·ligibles millor, fonamentades en la màgica més absoluta, que les que estan a l'abast de la seva crítica i dels seus ulls si es decideix a obrir-los. I és que portem al fons de la consciència un llevat innat d'inèrcia formidable. Si ho tenim tot resolt, qui ens fa perdre el temps cercant solucions noves? Si ho tenim tot resolt, i a més a més fa un sol esplèndid, què n'hem de fer de la inquietud i de l'encaparrament? A l'home corrent, li plau més la fantasia que la crítica; i és que la fantasia requereix un esforç més petit.

S'ha d'ésser d'un tremp diferent de la majoria dels mortals—més bo o més dolent, qui ho sap?—si es vol escapar de l'encís de la màgia del misteri, clar com el sol precisament perquè és misteri i no li calen mals de cap, magnífic de tan pocs encaparraments com costa, font del dormir tranquil i benaurat. I; ai la pobra ànima corcada per l'escepticisme i la ironia! Com s'ho farà per llaurar dret i fer un solc que seguixi just el límit mateix que separa el misteri supersticiós i el misteri que no ha d'ésser supersticiós!

Deixem-ho.

* * *

Però és aquí en aquest fons tèrbol d'inèrcia, on cal cercar els puntals que aguanten l'embalut del curanderisme.

Gent amb carrera, instruïts, cerquen la salut perduda a càl curander, de la mateixa manera que molts metges, en altres rames del saber Humà, tenen conceptes i fan actes que desdiiuen d'una persona instruïda als ulls dels professionals d'aquells rams del saber.

El company Tost i Punyet, segurament, obriria uns ulls com unes taronges si li diguessin que tot un catedràtic de Seminari i magistrat d'un alt tribunal eclesiàstic anava a parar a mans d'un curander; per altra banda, quants metges no hi ha que creuen que la Lluna influeix d'una manera decisiva en els canvis del temps, malgrat les explicacions del Dr. Salvat a la càtedra d'Higiene! El calendari del *Zaragozano* els tira més.

Hi ha qui cerca l'ajut del metge amb el mateix esperit que cercaria el del curander. Són innumerables aquells que *creuen* en tal metge que *creuen* en tal medicament.

'A quin metge no li han fet la pregunta: "vós, que no hi *creieu* en tal remei?" El metge que no ha sentit el calfred de trobar-se entre l'espasa i la pared, és que també hi *creu* o hi *pedria creure*.

El *creure* en un metge determinat, o en un medicament qualsevulla i el *creure* en un curander, al capdavant són diferents temps d'un m